

Sygn. akt IX Ca 338/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 czerwca 2017 r.

Sąd Okręgowy w Olsztynie IX Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Beata Grzybek
-----------------	-------------------

po rozpoznaniu w dniu 7 czerwca 2017 r. w Olsztynie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa Towarzystwa (...) spółka akcyjna z siedzibą w W.

przeciwko W. M.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego od wyroku Sądu Rejonowego w Olsztynie

z dnia 13 września 2016 r., sygn. akt X C 4373/15,

oddala apelację.

SSO Beata Grzybek

Sygn. akt IX Ca 338/17

UZASADNIENIE

Powód Towarzystwo (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. wniósł o zasądzenie od pozwanego W. M. kwoty 740 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 26 czerwca 2013 r. do dnia zapłaty wraz z kosztami procesu według norm przepisanych. W uzasadnieniu wskazał, że pozwany zawarł z nim w dniu 31 maja 2013 r. umowę ubezpieczenia autocasco naczepy marki M.. Umowa została zawarta zgodnie z polisą nr (...) na okres jednego roku tj. od dnia 12 czerwca 2013 r. do dnia 11 czerwca 2014 r. Zgodnie z polisą składka ubezpieczeniowa miała być płatna jednorazowo, w terminie do 25 czerwca 2013 r. Pozwany nie dokonał zapłaty składki we wskazanym terminie. Powód po upływie okresu ubezpieczenia bezskutecznie wezwał pozwanego do zapłaty.

Pozwany W. M. wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu według norm przepisanych. W uzasadnieniu przyznał, że zawarł z powodem umowę ubezpieczenia autocasco, jednak nie opłacił żadnej części składki ubezpieczenia. Wskazał, że zgodnie z ogólnymi warunkami umowy składka miała zostać opłacona jednorazowo, a skoro on jej nie opłacił to nie korzystał z ochrony ubezpieczeniowej, bowiem odpowiedzialność powoda rozpoczyna się od dnia podanego w umowie ubezpieczenia, nie wcześniej jednak niż od dnia następnego po opłaceniu całości składki lub pierwszej raty. Podniósł, że z uwagi na swoją sytuację finansową zdecydował się nie opłacać składki i uznał, w związku z tym, że łącząca strony umowa nie obowiązuje. Na rozprawie w dniu 07 lipca 2016 r. wskazał, że agent z którym zawierał przedmiotową umowę zapewnił go, że w przypadku

nieopłacenia przez niego składki umowa nie będzie obowiązywać. Ponadto wskazał, że sprzedał naczepę będącą przedmiotem umowy.

Wyrokiem z dnia 13 września 2016 r. Sąd Rejonowy w Olsztynie zasądził od pozwanego W. M. na rzecz (...) spółka akcyjna z siedzibą w W. 740 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 26 czerwca 2013 r. do dnia zapłaty. Zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 227 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 180 zł tytułem zastępstwa prawnego.

Podstawę tego rozstrzygnięcia stanowiły następujące ustalenia faktyczne.

Powód Towarzystwo (...) S.A. w W., jako ubezpieczyciel i W. M., jako ubezpieczający zawarli w dniu 31 maja 2013 r. umowę ubezpieczenia autocasco naczepy marki M. o numerze rejestracyjnym (...), potwierdzoną polisą nr (...), z sumą ubezpieczenia w wysokości 39.387,00 zł. Umowa, została zawarta na okres jednego roku z okresem ubezpieczenia autocasco od dnia 12 czerwca 2013 r. do dnia 11 czerwca 2014 r.

Pozwany z tytułu zawartej umowy zobowiązany był do jednorazowej zapłaty składki w kwocie 740 zł do dnia 25 czerwca 2013 r.

Pozwany nie uiścił należności z tytułu składki.

Powód pismem z dnia 30 lipca 2014 r. bezskutecznie wezwał pozwanego do opłacenia nieopłaconej raty składki w kwocie 740 zł, z tytułu polisy nr (...).

W ocenie Sądu Rejonowego zgodnie z umową stron ubezpieczyciel ponosił odpowiedzialność przed zapłatą składki, a zatem jej nieopłacenie, nie skutkowało wygaśnięciem umowy ubezpieczenia. Co najwyżej ubezpieczyciel mógł wypowiedzieć umowę ze skutkiem natychmiastowym i zażądać zapłaty składki za okres, przez który ponosił odpowiedzialność. W braku wypowiedzenia umowy wygasła ona z końcem okresu, za który przypadała niezapłacona składka tj. w dniu 11. 06. 2014 r. Powód nie wypowiedział jednak pozwanemu umowy, ani też nie doszło do wezwania pozwanego do zapłacenia składki z zagrożeniem ustania odpowiedzialności powoda. Skoro zatem nie doszło do rozwiązania umowy, umowa obowiązywała aż do dnia 11 czerwca 2014 r., a obowiązkiem pozwanego - ubezpieczającego przez cały czas jej trwania było uregulowanie należnej składki w wysokości 740 zł. Opóźnienie się przez niego z zapłatą składki oznacza, że ciąży na nim ponadto obowiązek zapłaty odsetek ustawowych za okres opóźnienia, od daty wymagalności składki do momentu zapłaty (art. 481 § 1 k.c.). O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98 § 1 k.p.c.

Powyższy wyrok zaskarżył apelacją pozwany zarzucając:

1. wybiórczą, nieprawidłową i niepełną ocenę materiału dowodowego w tym m.in. umowy zawartej przez strony bez uwzględnienia zapisów wynikających z ogólnych warunków ubezpieczenia stanowiących część umowy choć z zapisu na polisie jednoznacznie wynika, iż do umowy ubezpieczenia mają zastosowanie ogólne warunki ubezpieczenia AC obowiązujące w dacie zawierania umowy, których powód nie złożył, a zatem nie udowodnił zasadności powództwa;
2. błędne ustalenie i błędne przyjęcie, że pojazd pozwanego został objęty ochroną ubezpieczeniową AC pomimo braku opłaty.

Wskazując na powyższe zarzuty skarżący wniósł o zmianę wyroku i oddalenie powództwa ewentualnie wniósł o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie jest zasadna.

Nie jest trafny najdalej idący zarzut skarżącego dotyczący nieważności postępowania. Wbrew twierdzeniom pozwanego nie ma podstaw do przyjęcia, iż o to samo roszczenie pomiędzy tymi samymi stronami sprawa jest w toku (art. 199 § 1 pkt 1 k.p.c.) i w związku z tym zachodzą przesłanki do uchylenia zaskarżonego wyroku i odrzucenia pozwu.

Wskazana przez pozwanego sprawa wszczęta przed Sądem Rejonowym Lublin-Zachód w Lublinie i prowadzona początkowo pod sygnaturą akt VI Nc - e 1845885/14 z powództwa (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. przeciwko pozwanemu W. M. o zapłatę była sprawą tożsamą przedmiotowo z niniejszą sprawą (roszczenie z umowy ubezpieczenia nr polisy (...)) i z tego powodu pozew w tamtej sprawie został odrzucony prawomocnym postanowieniem Sądu Rejonowego w Olsztynie z dnia 30 listopada 2016 r. właśnie z uwagi na rozstrzygnięcie Sądu Rejonowego w sprawie o czym Sąd ten w pisemnych motywach wyjaśnił. Nie zachodzi tym samym sytuacja, zgodnie z którą o to samo roszczenie pomiędzy tymi samymi stronami sprawa jest w toku albo została już prawomocnie osądzona.

Z ustaleń Sądu Okręgowego dodatkowo wynika, że jeszcze inna sprawa pomiędzy stronami toczyła się w Sądzie Rejonowym w Olsztynie zarejestrowana pod sygnaturą XC 3616/14, jednakże przedmiot tej sprawy był inny- dotyczył roszczenia z innej umowy ubezpieczenia (polisa nr (...)).

Nie są również trafne te zarzuty skarżącego, w których neguje on swoją odpowiedzialność za wywiązanie się z umowy ubezpieczenia autocasco zawartej z powodem.

Prawny obowiązek zapłaty składki przez ubezpieczającego wynika z art. 805 § 1 k.c. Przepis ten stanowi, że przez umowę ubezpieczenia ubezpieczyciel zobowiązuje się, w zakresie działalności swego przedsiębiorstwa, spełnić określone świadczenie w razie zajścia przewidzianego w umowie wypadku, a ubezpieczający zobowiązuje się zapłacić składkę.

Trafnie wskazał Sąd Rejonowy na treść art. 814 § 1 k.c. oraz łączącą strony umowę.

Zasadą jest, iż odpowiedzialność ubezpieczyciela rozpoczyna się nie wcześniej niż w dniu zapłacenia składki lub jej pierwszej raty. Należy jednak podkreślić, iż umowa może ten moment regulować inaczej (art. 814 § 1 k.c.). W niniejszej sprawie strony zmieniły powyższą zasadę i umówiły się, że ubezpieczyciel ponosi odpowiedzialność jeszcze przed zaplaceniem składki, a zatem od dnia 12 czerwca 2013 r., gdy tymczasem obowiązek zapłacenia składki został wyznaczony do dnia 25 czerwca 2013 r. W takiej sytuacji jeżeli składka nie została opłacona w terminie, ubezpieczycielowi przysługuje uprawnienie do wypowiedzenia umowy ze skutkiem natychmiastowym i żądania zapłaty składki za okres, przez który ponosił odpowiedzialność (art. 814 § 2 k.c.).

Z uprawnienia tego, jak to miało miejsce w niniejszej sprawie, ubezpieczyciel może nie skorzystać. Jeżeli tak się stanie, a ubezpieczający nadal nie uiszczy składki, umowa wygaśnie z upływem okresu, za jaki składka miała być zapłacona, a zatem w przedmiotowej sprawie za okres od dnia 12 czerwca 2013 r. do dnia 11 czerwca 2014 r. Jest to skutek ex lege i nie może być wyłączony przez strony (art. 807 k.c.). Jest on przy tym niezależny od tego, czy ubezpieczyciel wezwie ubezpieczającego do uiszczenia składki i czy wyznaczy mu na to dodatkowy termin (J. Pokrzywniak, w: Gutowski, Komentarz, t. II, art. 814 k.c.). Wygaśnięcie umowy nie pozbawia jednak ubezpieczyciela roszczenia o zapłatę składki za okres, przez który ponosił odpowiedzialność.

Nie można uznać, z uwagi na brak udowodnienia tej okoliczności, by strony umówiły się w ten sposób, że brak zapłaty składki w przewidzianym terminie będzie prowadził do rozwiązania umowy. Skarżący powołał się przy tym na ogólne warunki ubezpieczenia. Z nich jednak wynika (§ 7 ust. 1), że odpowiedzialność A. rozpoczyna się od dnia podanego w umowie ubezpieczenia, nie wcześniej jednak niż od dnia następnego po opłaceniu całości składki lub jej pierwszej raty, o ile umowa ubezpieczenia nie stanowi inaczej. W niniejszej sprawie strony umówiły się inaczej, to jest przyjęły, że powód ponosi odpowiedzialność jeszcze przed zaplaceniem składki, na co wskazuje dołączona do pozwu umowa. Taki wariant odpowiedzialności powoda został również przewidziany w ogólnych warunkach ubezpieczenia (§ 7 ust. 2).

Dodać należy, iż pozwany nie wykazał by powyższe ustalenia stron, zostały w jakikolwiek sposób zmodyfikowane przez przedstawiciela powoda zawierającego z powodem umowę ubezpieczenia. Twierdzenia pozwanego pozostały w tym zakresie gołosłowne.

W tej sytuacji trafnie przyjął Sąd Rejonowy, iż powodowi przysługiwało roszczenie o zapłatę składki za okres od dnia 12 czerwca 2013 r. do dnia 11 czerwca 2014 r.

Z powyższych względów orzeczono jak w sentencji wyroku na podstawie art. 385 k.p.c.

Beata Grzybek